

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 562. Quid uxor possit circa donationes faciendas inter vivos.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

alienorum privatorum vel communium civitatis, Ecclesie &c. de quibus nunc in specie, quid possint, vel nequeant circa donationes faciendas.

Quæst. 561. An & quales donationes inter vivos vel mortis causa facere possit vel prohibeatur filius familias.

R Esp. Primò: filius familias (intellige, non amplius minor) etsi quò ad alias conventiones legitimam personam habeat. *l. 39. ff. de O. & A. donare non potest ex peculio profectio* (quod complectitur ea, quæ ex re patris vel ejus occasione ad filium pervenerunt) utpote quod totum dependet à voluntate patris, sub cuius potestate est, sola administratione filio relicta, quæ nullam facultatem donandi infert, nisi pater eam filio concesserit, vel specialiter seu expresse *l. 7. §. 1. & 2. ff. h. t. vel etiam tacite*; uti præsumitur pater id ei versari in peregrinatione vel studiis ad instar aliorum ejusdem conditionis, aut si Senatoriam dignitatem consecutus, permisit. *Lauterb. §. 22. h. t. ch. 6. lit. 7. Muller. ibid. ubi etiam id ita limitat: nisi alia iusta ratio vel causa sublit. v. si mari donet, aut sorori in dotem, vel præceptori in honorarium.* Sed neque donare potest ex peculio adventitio (quod ea continet, quæ extra causam militiæ filio familias, non ex re paterna, sed aliunde, puta, ex rebus maternis, vel jure legati, vel propriâ industriâ obveniunt) regulariter seu ordinariè, utpote cuius filius nudam proprietatem habet, & pater usum fructum & administrationem, sicut patria potestate per dignitatem filii non soluta; cederet enim talis donatio à filio facta in præjudicium illius usus fructus. *L. 1. c. de bon. matern. Lauterb. l. c. Stru. Muller. l. c. lit. n.* Secus est de peculio adventitio irregulari seu extraordinario (ad quod quænam bona pertineant, vide apud *Lauterb. ad ff. de pecul. utpote in quo pater jus nullum, filius autem jus plenum habet; adeoque, si sit plenæ ætatis de eo liberè disponere potest, & consequenter donare. Novell. 117. c. 1. §. 2. Lauterb. ad ff. h. t. n. 22. de peculio autem castrensi (quod acquiritur filio ratione militiæ) & quasi castrensi (quod filio familias ex quasi militiâ seu ejus occasione acquiritur) liberè & absque consensu patris donare potest, utpote cuius dominium plenum habet, & respectu cuius vicem patris familias obtinet; adeoque talis donatio in nullius vergit præjudicium. *l. 3. c. de cast. peculio. l. 7. §. fin. h. t. Lauterb. l. c. Stru. Muller. l. c. lit. p.**

2. Resp. Secundò: filium familias donare quocumque posse causâ mortis absque consensu patris de bonis castrensis & quasi castrensis, extra controversiam est. *Castrop. tr. 32. d. 2. p. 16. n. 1. cum communi.* Sed & causâ mortis donare potest filius familias pubes, non secus ac inter vivos ex consensu expresso patris de bonis spectantibus ad peculium illius adventitium (intellige etiam regulare) non obstante, quòd de iis bonis facere nequeat testamentum juxta *L. penult. c. qui facere poss. testam. cum in odiosis donatio causâ mortis non sit testamenti accessoria, & argumentum à majore ad minus, quòd ad prohibitionem finium non sit. & ita Arg. l. non is. §. 1. ff. de mort. caus. donat. docent Clarus. l. 4. sent. §. donatio. q. 6. n. 3. & 4. Molin. d. 288. §. quamvis de jure. Castrop. l. c. n. 2. Quin etiam posse filium familias sine consensu patris donare de bonis adventitiis, quorum usus fructus & administratio plenè est apud ipsum, seu de bonis pertinentibus ad peculium ejus adventitium irregu-*

lare, p. obabilius existimat. *Castrop. n. 3. cum Castrensi. & Jason. in l. senium. c. qui testam. fac. poss. & Fachin. l. 5. controu. c. 25. contra Molin. Clar. h. cit. Covar. & alios, quorum sententiam aliàs dicit communem & valde probabilem. idque ex eo fundamento, quòd filio familias puberi non interdicitur adventitiorum alienatio, nisi quatenus patri ex eo creatur præjudicium, quale ei in hoc casu nullum inferitur; & non ob ejus ineptitudinem ad donandum, ut volunt adversari, ex hoc capite requirentes ad donationem talem consensum patris pro solemnitate; cum filius familias satis aptus & peritus esse possit ad alios contractus celebrandos aliaque peragenda; ne aliàs quoque dicendum foret, consensum patris necessariò quoque requiri in alienatione bonorum castrensiū vel quasi castrensiū contra *L. filius familias. ff. h. t. §. ult.* Ad hæc de bonis, quorum jus nullum competit patri, absque hujus consensu cum filius disponere possit inter vivos; cum nulla lege prohibeatur; adeoque etiam donare possit de iis sine illo consensu causâ mortis. his non obstante, quòd filio familias interdictum sit per *L. fin. §. necessitate. c. de bon. qua liber.* Stare in iudicio sine consensu patris. nam & hoc ipsum potest, si nullum patri imminet exinde præjudicium, ut *Bart. in cit. L. E. contra minor. m. habentem curatorem; sine hujus auctoritate donare non posse mortis gratiâ, contra Bald. in L. 1. ff. de tutel. & rationib. Alex. in L. si curatorem. c. de integ. rest. minor. Alciatum. in L. 2. ff. de V. O. num. 1. Fachin. l. 5. controu. c. 61. & alios tenet Castrop. l. c. p. 17. num. 2. cum Molin. de primog. l. 2. c. 9. num. 9. Molin. de 7. & 7. tr. 2. d. 288. circa fin. Gutt. de juram. p. 1. c. 13. num. 7. Covar. ad rubr. de testam. p. 3. n. 12. & alii, ex eo fundamento, quòd *L. filius familias. ff. h. t. Donatio inter vivos, & donatio mortis gratiâ æquipotentur; minori autem prohibita sit donatio inter vivos sine curatoris interventu, Neque oppositum ex cit. l. 1. ubi negatur pupillo donatio causa mortis; quia e negatur factio testamenti, bene inferatur; nimirum cui conceditur factio testamenti, uti ea conceditur minori puberi sine consensu curatoris, concedatur etiam donatio mortis causâ; sinque hæc duo omnino diversa; adeoque cuius affirmatio affirmationem alterius non inferat.***

Quæst. 562. Quid uxor possit circa donationes faciendas inter vivos.

R Esp. De bonis suis paraphernalibus (id est, quæ uxor præter dotem marito allatam sibi suæque administrationi reservavit) de jure communi sine consensu mariti donare potest inter vivos. *Laym. l. 3. tr. 4. c. 12. n. 6. Stru. h. t. ch. 6. lit. e. Muller. ibidem.* Secus est de dote alisque bonis familiaribus, quorum administratio ad maritum spectat. *Abb. in c. si quis. de furtis. Nav. in man. c. 17. n. 153. Laym. l. c. cum communi. nisi tamen & horum bonorum administratio relicta uxori; quia maritus absens, aut mente captus fuerit. Molin. Tom. 2. d. 274. in fine. Nav. l. c. n. 154. Less. l. 2. c. 12. du. 14. Laym. l. c. Quin & remanente administratione penes maritum, dum is ob avaritiam vel imprudentiam intermittit, vel etiam aliàs eo invito potest facere donationes moderatas remuneratorias aliasque; quibus subvenit egenis parentibus, fratribus, vel etiam filiis prioris matrimonii; cum quò ad parentes & liberos*

id dicitur naturalis ratio, quo ad fratres subit æquitas. Item permissum uxori sine consensu mariti tantas facere elemosynas, quantas ejusdem status & conditionis mulieres pro facultatum facultate & familiaritate facere confueverunt; cum in hoc casu sine ratione ei contradiceret maritus. Et ita tenent Navar. *de restit.* l. 3. c. 1. n. 160. Less. *l. c.* n. 85. Molin. Laym. *ll. cit.* Zoëf. *h. t. n.* 13. & hoc præcipue, ut Laym. Si bona in conjugio acquisita secundum morem regionis, vel pactum dotale sint communia. Nullam quoque fieri marito injuriam, si uxor sumptus, quos in sui ornatum vel honestam recreationem impendere poterat, propriam parsimoniam collectos impendat in largiores elemosynas, etiam marito invito, tradit ex Molin. Less. & aliis Laym. *l. c.* rectè tamen Confessarios monens, caveant in hujusmodi rebus majorem faminis tribuere licentiam, quam par est, sed potius accommodare voluntati maritorum. Sic quoque si liberalitatem alienandi sine consensu mariti alicubi prohibeat specialis consuetudo, hæc attendenda & servanda. Uti moribus Imperii inductum, ut ob defectum administrationis femina sine curatore donationem simplicem facere non possit, testatur Lauterb. *h. t.* §. 21. vel etiam jus speciale, uti Jure Saxonico uxorem sine consensu mariti planè donare non posse, testatur Struv. *l. c.* Quin etiam, si marito donare vellet, egeret illam curatore ad hoc specialiter constituto, asserit Muller. *l. c. lit. g.* Verùm de donatione inter virum & mulierem inferius l. 4. tit. 20. de donatione inter virum & mulierem. Qualiter mater donare possit filio, dicitur paulò post.

Quæst. 563. Quid circa donationes possit maritus.

Resp. Maritus tanquam bonorum administrator majorem facultatem habet ex communibus lucris suo arbitratu faciendi non tantam elemosynas, sed & absolutas donationes; quin & sumptus superfluos absque obligatione restituendi, si dos aliqua bona uxoris propria salva permaneant, ut tradit Laym. *cit. n. 6. in fine.* cum Petro Nav. *de restit.* l. 3. c. 1. n. 155. & alii. Nisi tamen ut monent bene hi AA. superflue donationes frequentiores magna que bonorum profusio & dilapidatio in manifestam uxoris cedat injuriam non sine presumptione fraudis. In quo casu maritus ejusve hæredes ad restitutionem uxori faciendam obligantur, vel ipsa per occultam compensationem sibi liberisque suis providere non prohibetur, si scandalum absit, prout docent Nav. *in man. c.* 17. n. 154. Pet. Nav. *l. c. n.* 114. Less. *l. c. n.* 85. Laym. *l. c.* multò magis id dicendum dicens, dum dos uxoris periclitari incipit.

Quæst. 564. An & quas donationes liberis facere possint parentes.

Resp. primò: Pater filio (idem est de filia) donare non potest, quamdiu hic est constitutus sub patria potestate. *l. 11. c. h. t. l. 25. c. de donat. inter vir. & uxor.* Struv. *in ff. h. t. ib. 7. lit. a.* Muller. *ibid.* cum communi. Debet enim inter donantem & donatarium esse distinctio, quæ in hoc casu non esset, sed pater donaret sibi ipsi. Muller. *l. c.* quidquid enim à patre accipit filius, spectat ad filii peculium profectitium, cujus pater dominus est. Et si autem talis donatio firma non sit, sed revocabilis, non est tamen sine omni utilitate; cum res donata & tradita filio, nec revocata, per emanci-

pationem, uti & per mortem patris confirmetur, statimque post eam irrevocabiliter transeat ad filium donatarium. *l. donationes, quas parent. c. de donat. inter vir. & uxor. l. 2. c. de inoffic. donat.* junctâ Gl. *V. administrulo.* Nav. *in man. c.* 17. n. 145. Molin. *tr. 1. d. 243. & Tom. 2. d. 291.* Clar. *§. donatio. q. 8.* Laym. *l. c. n.* 12. Ac ita quidem confirmatur morte patris talis donatio, ut non solum valeat ex die mortis; sed etiam, ut retrotrahatur ad diem factæ donationis ad hunc effectum, ut filius non solum lucratur omnes fructus, sed etiam ut donatio non veniat in judicium familiaritatis eriscunde juxta *l. 18. c. famil. erisc.* Carpz. *p. 2. c. 16. def. 9. n. 2.* Muller. *l. c. lit. n.* Adeoque simplex donatio facta liberis in potestate patris constitutis conferenda non est in divisionem hereditatis post mortem patris; quia censetur ab eo ut præcipuum filio relictum. Arg. *l. penult. c. de collationibus.* & ibi Gl. communiter recepta. Covar. *inc. Reynald. de testam. §. 2. n. 13.* Laym. *l. c. n.* 13. nisi ut Idem, pater cum adhuc jus habebat revocandi, voluerit, ut conferatur.

2. Resp. secundò: Liberis emancipatis (quales de consuetudine Germaniæ habentur liberi juncti matrimonio, extra domum patris habitantes. Reiffent. *h. t. n.* 25.) pater validè donat; cum in his cessat ratio peculii profectitii. *L. cum bonis. c. h. t. l. 2. c. de inoff. donat.* Laym. *cit. n.* 12. *in fine.* qui tamen *n. 13.* cum Molin. *cit. d.* 243. & Fach. *in Tom. 2. controuv. l. 5. c. 81.* tradit, donata filio emancipato conferenda esse in divisionem hereditatis.

3. Resp. tertio; Donat tamen etiam pater validè filio non emancipato ratione studiorum vel opificis addiscendi, aut ad militiam Principisve palatium eundi, ad adipiscendum gradum, officium vel honorem seu dignitatem; quia sic donata spectant ad peculium filii castrense vel quasi castrense, in quo filius liberam habet dispositionem. Vsq. *de testam. c. 7. n.* 153. Clar. *cit. q. 8.* Nav. *l. c. n.* 159. Molin. *d. 239.* Laym. *l. c. n.* 14. Idem est de donatione facta ad nuptias, aut filiarum in dotem, ad ingressum in religionem, ad suscipiendos sacros Ordines, ad primitias, ad convivium doctorale habendum, ad redimendam captivitatem, solvendam multam ob delictum, ad honestam recreationem; eò quòd hæc spectent aliquo modo ad decentem sustentationem & alimenta, & suo modo debentur filio; modò tamen pater filio spontè & liberaliter donet; si enim aliquo modo coactè donet; ut quia ludo aliisque illicitis actionibus contraxit debita, pater in dubio censetur ea dare animo repetendi, aut in portionem hereditariam computandi. Nav. *in man. c.* 17. n. 164. Laym. *l. c. n.* 14. Idem dicens, si filius bona propria habet, nimirum adventitia vel castrensia, ut, si pater ea penes se habeat, nihilque exprimat, censetur ex iis suppeditare ad literarum studia; quia pater filio habenti propria bona nequidem alimenta præstare tenetur. Covar. *l. c. n.* 15. Sylv. *V. donatio. 2. q. 7.* Molin. *Tom. 1. tr. 2. d.* 238. Less. *l. 2. c. 18. du. 12.* Laym. *l. c. n.* 12. & 14. Item facta in remunerationem beneficii à filio collati in patrem ejusque benemeritorum. AA. iidem. Quia ob talem causam data sunt quodammodo debita filio, & merito inter bona illius adventitia numerantur, quæ post mortem patris non conferuntur in divisionem hereditatis. Molin. *l. c. d.* 244. Covar. *in c. cum in officiis. de testam. n. 11.* Laym. *n. 14.* Circa quod tamen notat Muller. *cit. ib. 7. lit. p.* per benemeritum intelligi benemeritum maximè singulare, pro quo